

Dosarul nr.2ra-413/19

prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (Jud: E. Bulat)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: M. Moraru, O. Cojocaru, E. Clim)

ÎNCHEIERE

6 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea cererilor de recurs declarate de către Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Vlasă împotriva lui Pavel Moșneagu cu privire la repararea prejudiciului material cauzat de animale și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de către Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu și s-a menținut hotărârea din 4 iunie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 9 februarie 2018, Nicolae Vlasă a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Pavel Moșneagu cu privire la repararea prejudiciului material cauzat de animale și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, deține în posesie și folosință conform contractelor de arendă a terenurilor: suprafața de 0,50 ha, nr. cadastral XXXXX; XXXXX de la Svetlana Beregoi; suprafața de 1,24 ha, nr. cadastral XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX de la Ion Eremia; suprafața de 0,90 ha, nr. cadastral XXXXX; XXXXX; XXXXX de la Vasile Tofilat; suprafața de 0,50 ha, nr. cadastral XXXXX de la Ion Beregoi; suprafața de 0,30 ha, nr. cadastral XXXXX de la Sergiu Beregoi.

Astfel, reclamantul a menționat că în primăvara anului 2016, dorind să obțină un venit din activitatea de agricultură a semănat lucernă pe terenurile aflate în posesie, care au suprafața totală de 7,4 ha de teren. Reclamantul a notat că a planificat să strângă lucerna și să obțină un venit de aproximativ 20 000 -22 000 lei.

Nicolae Vlasă a relatat că la 3 octombrie 2016, turmele de ovine ce aparțin lui Pavel Moșneagu, în mod abuziv și ilegal, fiind scăpate de sub pază, au mers, au distrus și au păscut în proporții de 100 % lucerna care urma a fi colectată și obținută, pricinuind astfel pagube materiale în sumă de 20 125 lei.

Conform actului de constatare a pagubei din 4 octombrie 2016, emis de către membrii comisiei formate din cadrul Primăriei comunei Bobeica, raionul Hîncești, s-a stabilit că plantele de lucernă au fost la a treia coasă, având o dezvoltare medie, iar de pe suprafața respectivă s-ar fi obținut 576 baloți a câte 20 kg. Prin urmare comisia a constatat că paguba adusă proprietarului se estimează la 20 125 lei.

La 16 ianuarie 2018, Nicolae Vlasă a depus cerere în adresa lui Pavel Moșneagu, prin care a solicitat restituirea prejudiciului, însă pârâtul nu a întreprins măsuri în vederea cererii înaintate.

Nicolae Vlasă a solicitat încasarea din contul lui Pavel Moșneaga în beneficiul său a venitului ratat în sumă de 20 125 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 4 iunie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, acțiunea depusă de Nicolae Vlasă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 54-56).

Prin decizia din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de către Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu, fiind menținută hotărârea din 4 iunie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central (f.d. 110-117).

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au concluzionat că Nicolae Vlasă nu a confirmat prin careva probe concludente că de pe cota sa parte de teren ar fi fost colectate 576 baloți de lucernă. Mai mult, instanțele au indicat că Nicolae Vlasă nu a demonstrat că anume Pavel Moșneagu, i-ar fi cauzat careva prejudicii.

La 2 ianuarie 2019, Nicolae Vlasă, prin intermediul oficiului poștal a depus recurs împotriva deciziei din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Recurentul, Nicolae Vlasă în motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Nicolae Vlasă a menționat că nu este de acord cu soluțiile instanțelor de judecată privind respingerea acțiunii, deoarece prin hotărârea din 6 decembrie 2017 a fost admisă contestația depusă de Pavel Moșneagu, fiind anulat procesul-verbal cu privire la contravenție.

În acest context, recurentul a notat că instanțele de judecată nu au ținut cont de prevederile art. 1411 Cod civil, care prevede că proprietarul unui animal sau persoana care se servește de animal în timpul serviciului răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază. Obligația reparației nu apare dacă prejudiciul a fost cauzat de un animal domestic predestinat activității profesionale, de întreprinzător sau obținerii de mijloace pentru întreținerea proprietarului, iar proprietarul animalului a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea animalului, sau dacă dauna s-a produs chiar și în cazul manifestării unei asemenea griji.

Totodată, recurentul consideră eronată concluzia instanței de apel că Nicolae Vlasă nu a dovedit că anume oile lui Pavel Moșneagu i-a distrus roada, deoarece din ordonanța cu privire la începerea urmăririi penale, rezultă că oile aparțin lui Pavel Moșneagu.

La 11 februarie 2019, Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu a depus recurs împotriva deciziei din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Recurentul, Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu în motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, nu au soluționat problema repartizării cheltuielilor de judecată.

Astfel recurentul Pavel Moșneagu a notat că nu a depus cerere cu privire la soluționarea problemei repartizării cheltuielilor de judecată, deoarece nu a fost prezent la ședința de judecată din 17 aprilie 2018.

Recurentul a relatat că a suportat cheltuieli de asistență juridică în prima instanță în sumă de 3000 lei, cheltuieli de asistență juridică în instanța de apel și recurs în sumă de 2000 lei, cheltuieli pentru interpelarea serviciului meteo în sumă de 80 lei, cheltuieli pentru transport și corespondență în sumă de 82 lei, taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel în sumă de 452,80 lei și taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs în sumă de 302 lei.

La 5 februarie 2019 și respectiv la 12 februarie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs, lui Pavel Moșneagu și respectiv Nicolae Vlasă, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 11 februarie 2019, Pavel Moșneagu a depus referință la cererea de recurs înaintată de Nicolae Vlasă, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Pînă la examinarea cauzei, Nicolae Vlasă nu au depus referință la cererea de recurs înaintată de către Pavel Moșneagu, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursurile declarate de Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu împotriva deciziei din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 6 noiembrie 2018 a fost expediată în adresa părților, însă nu a fost indicată în scrisoarea de însoțire data expedierii (f. d. 120). Totodată, recurenții Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu au susținut că au recepționat decizia instanței de apel la 27 decembrie 2018 și respectiv la 28 decembrie 2018, însă nu au reușit să probeze primirea corespondenței la adresa acestuia, iar, în lipsa unor înscrisuri pertinente, instanța de recurs nu a putut stabili cu precizie momentul, când a fost comunicată hotărârea motivată a instanței de apel.

Suplimentar, instanța de recurs reține că decizia Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la 20 decembrie 2018.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție), instanța de judecată a constatat că recursurile declarate de Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu sunt depuse în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursurile nu au fost examinate anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă. La fel, a fost stabilit că instanța de apel a comis încălcări procedurale, care se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Analizând admisibilitatea recursurilor, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibile cererile de recurs formulate de Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu, din următoarele motive.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recursuri, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursurilor, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, para. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, para. 35; *Miessen*, *ibidem*, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Nicolae Vlasă este formulată în baza art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, iar cererea de

recurs declarată de către Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu este formulată în temeiul art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de Procedură Civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurenților întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurenții au reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererilor de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Benjamin Nersesyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurenții Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu au formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiați de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursurile deduse judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursurile declarate de către Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinarea în fond, urmând a fi considerate inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Nicolae Vlasă și Pavel Moșneagu, reprezentat de către avocatul Vasile Albu se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan